

הסרט "ג'אנין ג'נין"
הוקרן בתל-אביב
עמ' 9

פועלי כל הארצות התאחדו!

זה הדדן

زوهديرخ ZO HADEREKH

גיליון 42 / 30 באוקטובר 2024

היום שאחרי בעזה

צילום: עבד רחים ח'טיב / פלאש 90

הרג, הרעבה, הרס וטיהור אתני

בחירות

ללא

תקווה

עמ' 8

מכתבים למערכת

סיוע לעובדים בעת מלחמה

את השנה החולפת שרדתי בזכות האפשרות לחלום על מציאות אחרת. כך לרגל השנה העברית החדשה אני מאחל לכולנו אפשרות לחלום: לצייר את העתיד שאנחנו מבקשים, לבחור את מניפת הצבעים המתאימה ולבנות יחד את החזון שלנו לחברה מתוקנת וברירה.

לרקום חלומות אינה מלאכה פשוטה, והיא קשה שבעתים בתום שנה מדממת, בה אנו מתעוררים מדי בוקר מחלום בלהות ונדרשים להחזיק במוטות שמא הבית יתנתק מיסודותיו. במרוצת הימים הקשים אנו דוחקים את מלאכת החלומות, כשרבבות מקפחים חייהם, מאבדים את יקיריהם, את ביתם ועבודתם. אנו מפנים את מלוא תשומת הלב למצב החירום אשר פוקד את החברה על כל רבדיה. ועדיין - אסור לוותר על החלומות. הם הגשר שלנו אל היום שאחרי.

הגנה על אנושיות וכבוד עבור עובדים שזכויותיהם נפגעו דורשת חלום וחזון. כשתשומת הלב הציבורית נתונה כולה למצב הביטחוני, הפגיעה בהם נעשית כלאחר יד. ציבור שלם - עובדי קבלן ועובדים שעתים ברחבי הארץ, מהגרות ומהגרי עבודה, עובדים פלסטינים ומבקשי מקלט - שקופים למקבלי ההחלטות. הם נדרשים לשלם את מחיר המלחמה ונרמסים תחת גלגלי המשבר הכלכלי הפוקד אותנו. ברגעים קשים אלה, קו לעובד עומד איתן לצד האוכלוסיות הפגיעות ומסייע למאבקן על קיום בכבוד.

מתנדבות ומתנדבי קו לעובד, כמו גם צוות הארגון, העניקו במלחמה סיוע לאלפי הפונים, לעובדות ולעובדים שמצאו עצמם באי-ודאות כלכלית ותעסוקתית, כמו גם למפונים מביתם ולמנותקים ממקור פרנסתם מבלי לדעת מתי יוכלו לשוב לשגרת החיים. במקביל נאבקנו במדיניות ההרסנית שהובילה ממשלת ישראל, בחסות המלחמה, ופקדנו את מסדרונות הכנסת ואולמות בית המשפט על מנת להאיר את נקודות העיוורון ובדרישה למענים הולמים נוכח צו השעה.

גם בשנה החדשה נכונו לנו אתגרים רבים במאבק על קולם של העובדות והעובדים: המשבר הכלכלי אשר ממשיך לתת אותותיו; שינוי דרסטי במדיניות שוק העבודה תוך מניעת כניסתם של עובדים פלסטינים והזמנת עשרות אלפי מהגרי עבודה; תקציב המדינה שמפקיר משפחות רבות החיות בעוני; גזירות כלכליות אשר משפיעות בעיקר על המוחלשים ביותר; עשרות אלפי עובדים מנותקים מעבודותיהם, ועוד אלפים שטרם מימשו את זכויותיהם עקב המלחמה שלא רואים את סופה.

במיוחד בעת הזאת, נפעל להגנה על זכויותיהם של כל העובדות והעובדים, נעמוד בהגנה על זכויותיהם ונאבק למען מדיניות צודקת והוגנת שתאפשר לכולם להתקיים בכבוד. נמשיך לקדם את חזון הארגון ונחתור לשוק עבודה שוויוני, מכבד והוגן. אנו מאחלים שהמלחמה תסתיים, שכולם-כולם ישוּבו לבתיהם, לעבודותיהם ולמשפחותיהם.

עו"ד אוהד אמר, מנכ"ל קו לעובד

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל

zohaderekh@gmail.com

או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

דברים בשם אומרם

רק בשורות טובות

"מלחמת הנצח" תיגמר כשמלחמת האזרחים תוכרע באמצעותה. כשהליברלים יובסו. היא תיגמר כשהמדינה כולה תהיה מעין צבא מגויס — דתית, אוטוקרטית, פשיסטית, מוצב צבאי קדמי של ארה"ב במזרח התיכון. התושבים יעלצו על כל חיסול, יבכו על כל חייל שנפל, ויסיימו כל שיחה ב'בשורות טובות'."

רוגל אלפר, "הארץ", 21.10

ערוץ 14: בולען תקשורתי

"בערוץ 14 פרסמו תמונה של בולען ברעננה כאילו הייתה פגיעת כטב"ם בבית נתניהו בקיסריה".

חן אגרי, "העין השביעית", 21.10

יום הולדת... שמח?

"יאר נתניהו (33) בנו של ראש הממשלה בנימין נתניהו שמתגורר במיאמי מאז אפריל 2023, בירך את אביו לרגל יום הולדתו ה-75, תוך שקרא לו בין היתר 'הצ'רצ'יל של ימינו'. למרות שהגביל את התגובות על הפוסט באינסטגרם, ספג נתניהו הצעיר ביקורת ומילים קשות ברשתות החברתיות. בתגובות נכתב: 'שגוען גדולת כמו הוריו. פרזיט מצוי', 'ממש משפחה שחיה בסרט. משפחת אדמס', 'גם בתור בדיחה היא גרועה. צ'רצ'יל מנהיג, נתניהו שפוט של בן גביר', 'האיש שטען שרק הוא יכול לזהות כל סכנה, כבר לא יכול להתחבא... הוא הסכנה', 'אביך ייזכר כאחד המנהיגים השנואים, הכושלים, המתועבים, המושחתים והמפלגים. כמנהיג נרקסיסט שהפקיר את עמו והחריב את המדינה' ו'במשמרת של אביך התבצע האסון הכי גדול לעם היהודי מאז השואה'."

רוני שיינר, "וואלה", 22.10

מלחמת שולל

"עם כניסת כוחות צה"ל לשטח לבנון לראשונה זה 18 שנה, ציטטו כתבים צבאיים הערכות צה"ליות לפיהן המבצע החדש, המכונה 'חיצו הצפון', לא ימשך זמן רב 'שבועות קצרים', הייתה הערכה שצוטטה בידי כתבת צבאית אחת. כתב אחר ציטט גורם צבאי שאמר: 'אנחנו פועלים כך שהלחימה לא תימשך יותר מכמה שבועות'. אך התקשורת, פעם אחר פעם, משתפת פעולה עם מי שמעוניינים להטעות את האזרחים בישראל, בין אם מדובר בדרג המדיני, הביטחוני או שניהם גם יחד. ערב יציאה למלחמה, מגישה התקשורת הערכות מגומדות לגבי היקף הלחימה הצפוי ומשכה. כתבים צבאיים, פרשנים פוליטיים, עורכים בכירים - חשופים להערכות האמיתיות אך מבכרים לשווק גרסאות אופטימיות שלהן."

אורן פרסיקו, "העין השביעית", 17.10

פלסטינים צרים על המאפייה היחידה שנותרה פתוחה בחאן יונס, 24 באוקטובר 2024 (צילום: עבד רחים ח'טיב/פלאש90)

הרג, הרעבה, הרס, התנחלויות והפרטת הכיבוש ברצועת עזה, "היום שאחרי" כבר נאן

הקמת רצועת הביטחון גרמה להברת אדמות חקלאיות רבות. על פי נתוני האו"ם ל-1 בספטמבר, 68% מהאדמות המשמשות לגידול חקלאי בעזה ניזוקו, זאת לעומת 57% במאי ו-42% בפברואר 2024. שיעור הנזק בנפת צפון עזה הוא הגבוה ביותר (78%). בנוסף, ניזוקו יותר מ-71% מהפרדסים והמטעים האחרים, 67% מגידולי השדה ו-58% מהירקות.

הרס שיטתי

רצועת הביטחון חופפת את "האזורים האסורים לכניסה" שהיו קיימים לפני המלחמה. ישראל אכפה איסור זה באמצעות הוראות פתיחה באש שהתירו ירי בפלסטינים שנכחו בשטחים אלה – גם כאשר לא סיכנו איש. מאז יישום "תוכנית ההתנתקות" בספטמבר 2005 ועד 6 באוקטובר 2023 (לא כולל סבבי הלחימה הרבים), נהרגו באזורים אלה לפחות 88 פלסטינים שלא השתתפו בלחימה. איסור השהיה נאכף בידי הצבא גם באמצעות ריסוס גידולים הסמוכים לגדר.

בסוף נובמבר 2023, אמר ראש הממשלה בנימין נתניהו למזכיר המדינה האמריקאי אנתוני בלינקן, כי בתום המלחמה מתכוונת ישראל לכוון "רצועת ביטחון עמוקה" ברצועת עזה. חבר הקבינט המדיני-ביטחוני והשר דאז ודהיום, גדעון סער, צייץ אז: "עזה חייבת להיות יותר קטנה בסוף המלחמה וצריך להיות שטח שהוא רצועת ביטחון ומי שנכנס אליו מיורט. מי שפותח במלחמה נגד ישראל חייב להפסיד שטח". הצעד השלישי שננקט מאז תחילת המלחמה הוא הרס שיטתי של תשתיות, מוסדות ציבור, מבני עיריות, אוניברסיטאות, מפעלי תעשייה, חנויות ובתי מגורים. על סמך צילומי לוויין שאסף האו"ם ב-6 באוקטובר, לפחות 87% ממבני בתי הספר ברצועת עזה (493 מתוך 564) נפגעו ישירות או ניזוקו.

כדי שיוכלו לשוב ולתפקד יש לבנותם מחדש או לבצע בהם שיפוצים נרחבים. עוד עולה מניתוח הצילומים כי בסוף אוגוסט 63% מהמבנים ברצועת עזה הרוסים או פגועים. מדובר ב-156 אלף מבנים ויותר מ-215 אלף יחידות דיור.

"בעזרת השם תבטיחו לי כולכם שבשנה הבאה נעשה הקפות שניות בגוש קטיף, כולנו יחד" – קרא שר האוצר והשר במשרד הביטחון בצלאל סמוטריץ' למשתתפים באירוע הקפות שניות שנערך ב-24.10. בשרדות. נשאלת השאלה: זו משאלה או תוכנית פעולה?

שנה לאחר כיבוש רצועת עזה נדמה שה"יום שאחרי" כבר כאן. עיקרי המדיניות של ממשלת הימין הם: טבח המוני (יותר מ-42 אלף הרוגים ויותר מ-100 אלף פצועים בעת פרוסם המאמר); הרעבה ללא הפסקה; וטרנספר נמשך של תושביה הפלסטינים – כ-1.9 מיליון עקורים, 90% מהאוכלוסייה. לכאורה, אין לממשלה תוכנית מסודרת לעתידה של רצועת עזה. בפועל, אולם בשנה שחלפה מאז הטבח בעוטף ופרוץ המלחמה ננקטו צעדים משמעותיים במסגרת מדיניות הממשלה ברצועה.

צעדים בלתי הפיכים

כבר בשבועות הראשונים של המלחמה נקט הצבא שלושה צעדים שהממשלה חותרת שיהיו "בלתי הפיכים". הראשון, מאז תחילת נובמבר 2023, הוא ביתור הרצועה באמצעות מה שמכונה "ציר נצרים" (על שם ההתנחלות שעמדה בקצהו עד הנסיגה מעזה ב-2005), או בשמו הצבאי "כביש 749". בצילומי לוויין של האו"ם נראה מסלולו המדויק של הכביש שסלילתו הושלמה במאי האחרון: מאזור בארי בגבול הישראלי ועד לחוף הים התיכון. נראה בבירור "חישוף" הבתים שעמדו בצדדיו. "חישוף" בלשון הצבא הכובש משמעו הרס כולל של בתים, שדות ותשתיות שלצד הכביש. הצעד השני ננקט גם הוא מתחילת נובמבר 2023, אז החלה ישראל לפעול להקמת "רצועת ביטחון" בתוך השטח הפלסטיני. זו רצועה ברוחב של כקילומטר, המתפרסת לאורך כל הגבול עם ישראל שאורכו כשישים ק"מ (16% מהשטח הכולל של עזה). רצועת הביטחון כוללת עמדות צבאיות, דרכים סלולות ואמצעי תצפית. פלסטינים לא מורשים להיכנס לרצועת הביטחון, לרבות אלה שהתגוררו או עיבדו שם שטחים חקלאיים לפני המלחמה.

חושבים מצפון הרצועה נמלטים מבתיים לעבר מרכז הרצועה העקבוצת צווי הגירוש של הבא (צילום: וואפא)

בהזמנה שהפיצו מארגני המחאה נגד המהלך נאמר: "נתכנס לעמוד יחד כחומה בצורה מול כוונתם לתרגם את האסון שלנו לתירוף להתנחלויות ולאסונות נוספים בעזה".

טיהור אתני בצפון הרצועה

האם לשם הקמת ההתנחלויות מתבצע בשבועות האחרונים גירוש המוני של תושבי צפון הרצועה? לפי ארגון זכויות אדם הוותיק בצלם, מבוצע "טיהור אתני". מאז החל מבצע צבא הכיבוש בצפון רצועת עזה ב-5 באוקטובר, נתון האזור במצור כמעט מוחלט ותחת מתקפה צבאית בלתי פוסקת. למעט מקרים חריגים ביותר, ישראל מונעת מעבר של סיוע הומניטרי וכניסה של צוותי חירום לאזור. היא מנצלת את הסתת תשומת הלב העולמית ללבנון כדי ליצור בשטח מציאות בלתי הפיכה. על פי הערכת ארגוני הסיוע, כ-60 אלף פלסטינים גורשו מהאזור דרומית לציר נצרים.

הצעד האחרון שננקט הוא הפרטת הכיבוש. צה"ל בחר בחברה האמריקאית ג'י.די.אס. שבבעלות מוטי כהנא, איש עסקים אמריקאי-ישראלי, לשמש "קבלן ביצוע" של הובלת הסיוע ההומניטרי לתוך עזה ולאבטחת "בועות הומניטריות" שיהיו "שכונות מוגנות מוקפות חומה וסטריליות ממחבלים". בריאיון לאתר "וויינט" (22.10) אמר כהנא: "התפקיד שלנו יהיה לאבטח את הסיוע ההומניטרי ולדאוג שהאזרחים בעזה יקבלו אותו ושחמאס ועבריינים לא יגנבו אותו. גם הצבא האמריקאי מביא לפעמים קבלנים, וכך צריך להתייחס גם אלינו".

כהנא הוסיף גם איום: "נעביר את המסר לתושבי עזה: אתם לא רוצים להתעסק איתנו. אני מבטיח לך שמהר מאוד המסר הזה יעבור. הם יבינו שהגיע שריף חדש לעיר. בהתחלה יהיה קצת בלגן אבל יבינו את זה מהר מאוד". אך לדברי "דה מרקר" (28.10), טרם התקבלה כל החלטה בנושא.

זוכרים את המזח הצף שניסה צבא ארה"ב להקים בנמל עזה ההרוס במטרה דומה? ארה"ב השקיעה כ-320 מיליון שקל בפיתוח המזח הצף, אך זה שקע בים. זה אירע רק לפני חודשיים... בינתיים הכנסת חוקקה את חוק איסור פעילות אונר"א (ר' עמ' 10), מה שהופך את טרגדיית העקורים בעזה לקשה יותר. 92 חברי כנסת תמכו בהצעת החוק שתסייע להמשך הטיהור האתני.

שמואל אורניץ

לצעדים אלה נוספו בחודשים האחרונים עוד שניים: היערכות להקמת התנחלויות ברצועה והפרטת הכיבוש. מאז הכנס שנערך ב-28 בינואר בבנייני האומה בירושלים בכותרת: "לניצחון ישראל - חוזרים לחבל עזה וצפון השומרון", נמשכות ללא הפוגה ההכנות לחדש את ההתנחלויות בשטח הכבוש. עם משתתפי הכנס נמנו 11 שרים ו-15 ח"כים. השתתפו בכנס: שר האוצר בצלאל סמוטריץ', השר לביטחון לאומי איתמר בן גביר, שר התרבות והספורט מיקי זוהר ושר התיירות חיים כץ. במהלך נאומו של בן גביר, צעקו לעברו: "טרנספר", והוא השיב: "צריך לעודד אותם ללכת מכאן". ח"כ לימור סון הר מלך (עוצמה יהודית), הצהירה בריאיון ששודר בערוץ הכנסת ב-9 באפריל: "נעשית עבודה אינטנסיבית במשרדי הממשלה כדי לקדם את ההתיישבות בעזה. זה החזון האופטימי של המלחמה: חידוש ההתיישבות".

בסיוע הצבא והמשטרה נערך כנס נוסף של הימין בכותרת: "נערכים להתיישבות בעזה" בהשתתפות חמישה שרים: סמוטריץ', בן גביר, מאי גולן, עמיחי אליהו ויצחק וסרלאוף ו-14 וחברי כנסת מסיעות הליכוד, הציונות הדתית ועוצמה יהודית שבקואליציה הימנית הקיצונית. השרה גולן אף הפיצה הזמנה לאירוע מטעם הליכוד. הכנס נערך בברכתו של יצחק גולדקנופף, שר הבינוי והשיכון ושר במשרד ראש הממשלה, העומד בראש סיעת יהדות התורה.

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע בדוא"ל

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com
המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126402

כנס עדויות מלחמה: צדק לקורבנות

פרסום פוסטים נגד הכיבוש בעמוד הפייסבוק שלו; מחמוד מושתהא, עיתונאי עזתי ששכל רבים מקרובי משפחתו במהלך המלחמה ונאלץ לברוח כפליט למצרים; ואילה מצגר, אשר חמה יורם מצגר נחטף ב-7 באוקטובר ומאוחר יותר נרצח בשבי בעזה.

יעקב גודו, ממקימי מאהל המחאה של משפחות הנרצחים, קרא למרי המוני של אזרחים שקצו במלחמה ובשפיכות הדמים. "אני לא רוצה שום נקמה. נקמה לא תחזיר את תום ולא את החטופים", אמר. האדילין, ששלח סרטון משום ששלטונות הכיבוש לא אפשרו לו לנכוח בכנס, סיפר על אלימות המתנחלים נגד כפרו אום אל-ח'יר. הוא סיפר כי עוד לפני המלחמה סבלו תושבי הכפר מהתנכלויות אלימות. אך מאז 7 באוקטובר הפכו המתקפות המאורגנות של המתנחלים למציאות יומיומית.

סרי ח'וריה חלק עם הקהל את סיפור מעצרו השרירותי ואת החוויות הקשות מהאגף הביטחוני בכלא, וריגש את המשתתפים באומרו: "אני איש של שלום ודו-קיום, חבר בחדר" ובמפלגה הקומוניסטית. כל מה שעברתי רק חיזק אותי בדעותי ובדרכי. הפתרון היחיד הוא השלום". מחמוד מושתהא שלח סרטון ממקום מושבו בקהיר, בו תיאר את הרעב בעזה ואת השפעת ההפצצות עליו ועל משפחתו. כמו כן התריע מפני הטיהור האתני המתחולל כעת בצפון הרצועה. מצגר, שייצגה את משפחות החטופים באירוע, סיפרה על מעורבותה במאבק לשחרור החטופים ועל התנגדותה לפשעים שמבצע הצבא בעזה.

מה לעשות עכשיו?

במושב השלישי והאחרון נשמעו נאומים קצרים עם קריאות לפעולה מפי פעילים ופעילות הנאבקים יום יום להפסקת המלחמה ופשעי הממשלה. עידו עילם, בן 18, הפעיל ברשת "מסרבות", הצהיר כי בחודש הבא יסרב להתגייס לצבא: "צו השעה הוא לסרב! אנו מסרבים למען דורות העתיד של עזה, העוטף, מסאפר יטא, ביירות והקריות". נטע שיף-עמר מהקולקטיב המזרחי-אזרחי אמרה: "אי אפשר לעשות שלום עם 'המזרח שבחוף' ללא 'המזרח שבפנים'", וקראה להתמקד במרחבים המשותפים בהם ערבים ויהודים חיים ופועלים יחד. נוח שבתאי-לויין מבנק" קרא לחזק את השותפות היהודית-ערבית ולהתמקד בדור הצעיר. שאהד בשארה מעומדים ביחד הדגישה כי השינוי לא יבוא מבחוף אלא רק מבניית כוח למען שלום בתוך החברה הישראלית. תובל קליין ממאבק סוציאליסטי הבליטה את הצורך בגיבוש תוכנית פעולה נגד ממשלת הימין ואת הפוטנציאל הטמון בשביתה כאמצעי לשיתוק המשק.

אשר אלבו מהתנועה ליציאה ממדינת פלסטין קרא ליצירת שינוי תודעתי בקרב מחנה השלום בישראל: "במקום השטחים הכבושים צריך לדבר על מדינת פלסטין, כמדינה עם אזרחים ומוסדות שנמצאת תחת כיבוש. פלסטין הכריזה על עצמאות ב-1988 ומדינות העולם ברובן כבר הכירו בה". יואב הס מ"תורת צדק" התריע בפני המשתתפים על הטרנספר של קהילות הרועים המתחולל בבקעת הירדן, וקרא לעמוד לצד הקהילות המותקפות ולעצור את הגירוש. אחרון הדוברים, תיאבת אבו ראס מ"ארץ לכולם", הדגיש כי במולדת המשותפת לשני העמים חייבות להתקיים שתי מדינות עצמאיות, ריבוניות ודמוקרטיות – ישראל בצד פלסטין.

אסף טלגם

יותר מ-200 איש השתתפו בשישי (25.10) בכנס עדויות מלחמה שערכה הקואליציה שותפות השלום יחד עם האתר שיחה מקומית. שותפות השלום היא יוזמה משותפת של ארגונים, עמותות ותנועות פוליטיות שקמה בתחילת המלחמה סביב הדרישה להפסקת אש מידית, לשחרור החטופים והאסירים ולפתרון מדיני. הכנס התקיים בבית רדיקל בדרום תל אביב, המשמש בית לפעילות פוליטית ולאירועים למען שלום, דמוקרטיה ושוויון.

הכנס כלל שלושה מושבים. הראשון עסק בגובי העדויות – הארגונים, הפעילים, החוקרים והעיתונאים שיצאו לשטח כדי לתעד את המלחמה ולאסוף עדויות על המתחולל בזירותיה השונות. במושב השני הובאו העדויות עצמן מפי אנשים שחוו את המלחמה על בשרם – ישראלים ופלסטינים כאחד. המושב השלישי הוקדש לשאלה: "מה לעשות?". במסגרתו נשאו פעילים מארגונים שונים נאומים קצרים שכללו הצעות מעשיות לפעולה. את האירוע הנחו הפעילות נועה לוי וסולאפה מח'יל משותפות השלום.

גובי העדויות

במושב הראשון של הכנס דיברו ד"ר שרי אהרונ, שחקרה עדויות לאלימות מינית במתקפת חמאס ב-7 באוקטובר; אורן זיו, עיתונאי "שיחה מקומית" שערך תחקירים על אופן ניהול המלחמה בעזה; מאוריסיו לאפצ'יק מצוות מעקב ההתנחלויות בשלום עכשיו; מנכ"ל שוברים שתיקה נדב וימן, שארגונו גבה עדויות מחיילים שלחמו בעזה; ושרית מיכאלי מבצלם, שארגונה אוסף עדויות של פלסטינים מעזה ומהגדה המערבית.

לדברי ד"ר אהרונ, לגבי אירועי 7 באוקטובר יש אינסוף גופים מתעדים – בצבא, בשירותי הביטחון ובמשטרה, אך לא ברור מה כוונתם לעשות עם המידע. אהרונ הבהירה כי מבחינתה, תכלית התיעוד וגביית העדויות צריכה להיות יצירת מסד עובדתי שיאפשר עשיית צדק לקורבנות, ולא שימוש בתיעוד לצורכי תעמולה או הסברה. בתורו הדגיש אורן זיו משיחה מקומית, כי קשה להביא מידע עצמאי מרצועת עזה משום שהצבא מאפשר לעיתונאים להיחשף רק למה שהצבא מעוניין להציג להם.

נציג שלום עכשיו לאפצ'יק הציג נתונים מבהילים על צמיחת המאחזים הבלתי-חוקיים בגדה המערבית הכבושה מאז פרוץ המלחמה, והוסיף: "הבעיה אינה העדר ידע על מה שמתרחש, אלא הסקת מסקנות לפעולה". וימן משוברים שתיקה הצביע על כך שמעדויות החיילים עולה כי מאז תחילת המלחמה אין מעצורים ובלמים לפעילות הכוחות בשטח. זה בא לידי ביטוי בהפצצות מסיביות מהאוויר ובאמצעות ארטילריה, בירי על מנת להרוג בכל גבר בגיל צבא, ואף בבית רכוש אזרחים. אחרונת הדוברים במושב, מיכאלי מבצלם, סיפרה כי תחקירי השטח הפלסטינים של הארגון נפלו קורבן להפצצות, איבדו קרובי משפחה ובסופו של דבר נאלצו לברוח מהרצועה כדי להציל את חייהם.

עדויות מלחמה

במושב השני, שהוקדש לעדויות מכלי ראשון של קורבנות המלחמה, השתתפו יעקב גודו, ששכל את בנו תום בכיסופים ב-7 באוקטובר; עיד האדילין מהכפר אום אל-ח'יר שבדרום הר חברון, המתמודד עם אלימות מתנחלים על בסיס יומיומי; עו"ד סרי ח'וריה, תושב שפרעם שנעצר למשך 11 ימים בשל

מצאו את ההבדלים: מנהיגי האופוזיציה הציונית הגנרלים גדי איזנקוט, יאיר גולן, ובני גנץ (צילום: דובר צה"ל)

ריק רעיוני מוביל לריק מנהיגותי

מכים בפלסטינים באכזריות ובממדים שלא נראו כמותם בכל שנות הסכסוך. רק לחץ בינלאומי מונע ביצוע טרנספר של הפלסטינים מהארץ ומגביל את ישראל בביצוע החלופה לטרנספר, ג'נוסייד. גם לכך אין אופוזיציה במחנה הציוני. הרי אם מסרבים למדיניות שלום ואי-אפשר לבצע טרנספר או ג'נוסייד, צריך לפחות ליצור הרתעה.

אופוזיציה מטשטשת הבדלים

אחת הסיבות המרכזיות להצלחתו של נתניהו לשרוד בשלטון היא הריק הרעיוני באופוזיציה הציונית לשלטונו ולדרכו המדינית-ביטחונית. ומיק רעיוני נובע גם ריק מנהיגותי. איזה מנהיג יכול לסחוף המונים, אם אינו מסוגל להציע דרך המנוגדת לדרכו של המנהיג הגרוע שבשלטון? חשוב לזכור: השלום עם מצרים (1979), שארה"ב כפתה על ישראל, חזק את הביטחון של ישראל. זו גם הייתה תוצאת השלום עם ירדן (1994). מאז 2002, מציעה הליגה הערבית לישראל שלום עם כל העולם הערבי והמוסלמי תמורת סיום הכיבוש ופתרון מוסכם גם על ישראל לבעיית הפליטים. אך ישראל, בגישה התאבדותית, מסרבת לקבל תוכנית שלום זו. עבור נתניהו ורוב המפלגות הציוניות, הכיבוש וסיפוח השטחים חשובים מהביטחון הקיומי של ישראל!

האיחוד בין העבודה למרצ, העלה את הסיכוי שמפלגה ציונית תציע מדיניות מנוגדת למדיניות הסיפוח וההתנחלויות. עד כה, לאכזבתי, במקום לחדד את ההבדלים ולצאת בקמפיין, שיציע דרך הפוכה למדיניות הנפשעת והאסונית שנתניהו מוביל, מעדיף יאיר גולן, יו"ר מפלגת הדמוקרטים, לטשטש את ההבדלים. בכך הוא מותיר את מפלגתו במיעוט, אשר כמו שאר מפלגות האופוזיציה הציונית, אינו מאתגר באמת את דרכו של נתניהו. האם נותרנו רק עם חד"ש והמפלגות הערביות כמתוות את הדרך הטובה ביותר לקיומה של ישראל?

עמוס גבירץ

לאחר כיבוש השטחים במלחמת 1967, פעלה ממשלת העבודה לסיפוח שטחים לישראל. לשם כך הוקמו התנחלויות זו אחר זו. אלא שההתנחלויות עצמן חיזקו את מחויבותן של ממשלות ישראל למדיניות הסיפוח. הגענו לכך שכלכלת ישראל, ביטחון ישראל, מדיניות החוץ של ישראל ומדיניות הרווחה של ישראל גויסו למפעל ההתנחלויות והסיפוח. הסכמי אוסלו (1993, 1995) יצרו אשליה של שינוי לעבר מדיניות של שלום. בפועל הם יצרו שלב חדש של כיבוש: כיבוש ללא מחויבות לרוב האוכלוסייה הכבושה. הפלסטינים, בעזרת מדינות תורמות, קיבלו לידיהם את האחריות לחיי היומיום שלהם ושיחררו את המדינה הכבושת מאחריות זו ומההוצאות הכרוכות בכך.

כל עוד ארה"ב לחצה על ישראל לקיים משא ומתן לשלום, היה קל להכשיל את המו"מ ולתלות את האשמה על הצד השני. כאשר נשיא ארה"ב דאז, בוש הבן, הציע תהליך שלום מחייב, מפת הדרכים של בוש, ביצע ראש הממשלה שרון את ההתנתקות החד-צדדית מעזה וחיסל את התהליך.

אינני יודע בוודאות, עד כמה ראש הממשלה אולמרט היה רציני במשא ומתן לשלום בהמשך לוועידת אנאפוליס, שיזם הנשיא בוש הבן. בכל מקרה, אנשי ימין העלו חשדות לשחיתות של אולמרט והצליחו לחסל את שלטונו ואת המשא ומתן לשלום שניהל. נראה לי, שהשחיתות הצילה את חייו.

נתניהו הסיר את המסכה

ממשלת הליכוד בראשות בגין סיפחה את הגולן ב-1981. ממשלת הליכוד בראשות נתניהו פועלת לסיפוח הגדה המערבית. המפלגה היחידה במחנה הציוני שמערערת על מדיניות הסיפוח – מרצ – לא עברה את אחוז החסימה בבחירות האחרונות (נובמבר 2022). כל שאר מפלגות האופוזיציה הציונית שותפות למדיניות הזאת.

גם אחרי שקרה אסון 7 באוקטובר, שסיבתו מדיניות ההתנחלויות והסיפוח, טרם שונתה המדיניות. בימים אלה

צעדת זיכרון של חברי קיבוץ בארי, 7 באוקטובר 2024 (יונתן זינדל / פלאש 90)

על ההזדמנות שבזיכרון משותף

באוקטובר. כשצפינו כמשפחה בטקס הזיכרון הלאומי, אימי שיתפה את השירים ששרו בטקס כבר בילדותה, ושכנראה ימשיכו לשיר אותם גם בעתיד כל עוד נחיה על החרב. שאלת הזיכרון, לכן, היא עקרונית לדרך בה העתיד פה יעוצב.

הזיכרון כגשר

כרגע ישנם כמה קווי מתאר למפת הזיכרון של 7 באוקטובר. משפחות השכול מבקשות להתאבל על החלל הריק שנותר בכל כך הרבה לבבות. משפחות החטופים מבקשות לזכור ש-7 באוקטובר כלל לא נגמר אלא רק התארך ועודנו בתוכו. והממשלה מבקשת למנף את הזיכרון להצדקה של המשך השסע העממי, ההרג והמלחמה. אמנם בשביל ליצור זיכרון שטומן בתוכו עתיד טוב יותר חשוב להרחיב את רפרטואר הזיכרון מכזה שמבדיל בין הכאב הישראלי והכאב הפלסטיני לזיכרון שכורך יחד את דווי העמים - זיכרון שמתרכז באבל האישי בצד האבל המשותף של העמים וכך בונה גשר של ריפוי קולקטיבי במקום גדר הפרדה. הרי בסופו של דבר, כאב של גוף לאומי אחד גורם לכאבו של הגוף הלאומי האחר וכן הלאה במעגל בלתי פוסק.

מרגש לראות כבר במלאת השנה הראשונה ל-7 באוקטובר אירועי זיכרון משותפים לכל קורבנות המלחמה הישראלים והפלסטינים גם יחד. הלוואי שאירועים כאלו יהיו נדבך עבה יותר מאירועי הזיכרון ולא יישארו בשוליים. השנה הכאב טרי מדי. אך המעבר מזיכרון לאומי לזיכרון דו-לאומי הכרחי ליצירת זיכרון בעל צביון שמחולל שלום ומונע את המשך שפיכות הדמים. נכון שזו משימה קשה ומורכבת, אך למזלנו כבר יש יוזמות מקומיות המושקעות בכינון זיכרון מאחה ולא מבדיל ומפלג בין העם הישראלי והעם הפלסטיני. לדוגמא, פורום המשפחות השכולות הישראלי-פלסטיני למען פיוס ושלום הפועל למניעת שכול בשני העמים, לקידום דו-שיח, סובלנות, פיוס ושלום. בעיצומו של הכאב, יוזמות כאלו אולי נראות רחוקות ובלתי אפשריות. אך חשוב לזכור שהן קיימות.

יונתן לדרמן

בבוקר 7 באוקטובר אני מתעורר לאינספור פוסטים של חבריי, יקיריי, המקוננים על אהוביהם שנרצחו ביום הנורא הזה לפני שנה. אני רואה את טקס האזכרה ברעים, מקשיב לנאומים, מתבונן בפנים העצובות של הנוכחים שחייהם השתנו לבל היכר. הקמטים שנוספו, השערות שהלבינו, העיניים שהתנפחו מלילות מלאי דמעות וחסרי שינה. הכאב שמתבטא בכל פרט בגוף ובנפש התשושה של האנשים במסך הטלוויזיה גולם בתוכו את הכאב שהחברה הישראלית שלנו שרויה בו כבר שנה. שנה שלצערנו הרב נוכחנו לגלות שמעט בה השתנה.

גם השנה אני לא נמצא בישראל ב-7 באוקטובר. מרגיש רחוק וקרוב גם יחד. רואה מבפנים ומבחוץ את השתלשלות האירועים. מתקשר, מתעדכן, על הטלפון ללא הפסקה, רואה את משדרי החדשות וטקסי הזיכרון. לפני שנה, בחרדה, באימה. השנה, בצער, בכאב. הלכתי השנה לעצרת זיכרון לטבח בה נאם אחי שאיבד חבר קרוב שלו במסיבת הנובה. לקראת סיום האירוע, התחילה להתאסף במרחק כמה מאות מטרים מאיתנו עצרת זיכרון לקורבנות המלחמה הפלסטינים. מחזה זה של עצרת 'מתחרה' צרם לכמה מהאנשים סביבי. גם בי עברה התחושה שזה היום שלנו לכאוב ולהתאבל, וצר לי שלא עוזבים לנו את היום הזה בשקט.

שאלה עקרונית ביחס לעתיד

במחשבה לאחר אני תוהה אולי יש ערך בכך שהיום הזה יהפוך להיות יום של כולם — ישראלים ופלסטינים יחדיו. לא במרחק כמה מאות מטרים זה מזה, אלא יחד. בעולם המפוצל של המלחמה נדמה אפוא שעצרות הזיכרון לקורבנות הפלסטינים גורעות מהזיכרון של קורבנות טבח 7 באוקטובר. בעולם המפוצל של המלחמה מרגיש כאילו כאב אחד בא על חשבון כאבו של האחר. ואולם, מתוך המתח בין עצרות זיכרון לאומיות שונות נבראת לה אפשרות נוספת לציין את יום השנה לאירוע שיצר וממשיך ליצור כל כך הרבה כאב.

השאלה המהותית שאנו מתבקשים לתהות עליה היא - מה זוכרים ובאילו סמלים משתמשים לסמן את הזיכרון של 7

האריס או טראמפ - העדר אלטרנטיבה בולט

בשבועות האחרונים מתהדר הקמפיין של טראמפ בשחקן חיזוק נוסף – הבעלים של טוויטר, המיליארד והאדם המבין ביותר בעולם, אילון מאסק, המצטרף לעצרות בחירות במעין קבוצת תמיכה לעשירים טיפשים ומנוודים חברתית.

גם במפלגה הרפובליקנית נרשמת השפעתה ההרסנית של עייפות החומר: במקום הפופולרים האנטי-מערכתי שאפיין את מערכת הבחירות שבסופה נבחר לנשיאות, הפעם מתמקד טראמפ בגימיקים זולים דוגמת צילום שלו מתפעל את הצי'פסר בסניף מק'דונלדס בפנסילבניה – שנסגר במיוחד לרגל האירוע. אך למרות זאת, הניצחון האמיתי של טראמפ גלום בהכפפת כל הימין לסגידה לדמותו. כבר מזמן הפכה המפלגה הרפובליקנית מועדון המעריצים של טראמפ. הבסיס הקשה של מצביעה היה לכת ריאקציונרית המזהדת תאוריות קונספירציה ומאבדת קשר למציאות האובייקטיבית. המפלגה הרפובליקנית ותומכיה עדיין מסרבים להכיר בתוצאות הבחירות ב-2020 בהן ניצח ביידן. לא מופרך לחשוב שאם האריס תנצח, נצפה בשחזור של ה-6 בינואר 2020, במהלכו פשטו תומכי טראמפ על בניין הקפיטול.

תמימי דעים לגבי ישראל ופשעיה

מעל הכל מרחפת הסוגיה הבוערת של רצח העם בעזה, של מסע ההרס חסר המעצורים של ישראל ושל התמיכה האמריקאית הבלתי מסויגת בהם. למרות הנהי של הימין והשקרים של התקשורת בישראל, ממשל ביידן סיפק לישראל אשראי חסר תקדים לעשות ככל העולה על רוחה, והעניק לה סיוע צבאי בסכומים שוברי שיאים. האריס כבר הצהירה שגם בתחום זה היא תמשיך באותו קו, למורת רוחם של רבים מבוחריה הפוטנציאליים. בקרב הצעירים בארצות הברית – בקרב בוחרי שתי המפלגות – יש תמיכה חד-משמעית בדרישה להפסיק את הסיוע האמריקאי לישראל, ולפעול בנחישות להפסיק את המלחמה ואת ההרג חסר התכלית בעזה. חרף זאת, נדמה שגם בתחום זה המפלגה הדמוקרטית והמפלגה הרפובליקנית תמימות דעים. פרשנים רבים מצביעים על התמיכה של ביידן והאריס בישראל ככשל העיקרי של הקמפיין. זו הנקודה בה הליברליזם האמריקאי חשף את עיוורונו לעיני כל. הרטוריקה האמריקאית בדבר סדר עולמי מבוסס חוק ומשפט התנפצה לרסיסים בצורה הבוטה ביותר שאפשר להעלות על הדעת.

באופן אירוני משהו, גם הימין הישראלי וגם חלקים מסוימים בשמאל האמריקאי תולים את תקוותם בטראמפ, שכרגיל מסרב להצהיר בגלוי לגבי תוכניותיו. למרות שאין יסוד להאמין שהוא יאגף את הדמוקרטים משמאל או יפעל באיזשהו אופן להצר את צעדיה הרצחניים של ישראל, הפוזיציה הריאקציונרית בה הוא נמצא מאפשרת לו גם לכנות את ביידן "ג'נוסייד ג'ו" כאחרון הצייצנים, וגם להצהיר בריש גלי שאם יפסיד – זה יהיה באשמת היהודים.

בין אם טראמפ ינצח ובין אם האריס, לרוע המזל סביר להניח שהמדיניות האמריקאית תישאר זהה. וכך, כמו ברוב מערכות הבחירות בעשורים האחרונים, הבוחר האמריקאי המחזיק בעמדות שמאל ניצב מול שוקת שבורה: עליו לבחור בין נבלה לבין טריפה מנוולת. נותר לייחל ליום בו הציבור האמריקאי יפסיק לסתום את האף ולהצביע למועמדים ולמפלגות כושלים ויתחיל לפעול באופן מאורגן נגד המערכת הפוליטית המסלילה לבחירה זו מלכתחילה.

תומר שור, טקסט

שבוע לבחירות לנשיאות בארצות הברית (שייערכו ב-5 בנובמבר), והמעצמה הגדולה בעולם כמרקחה. בצד האחד, קמלה האריס, סגניתו של הנשיא המכהן ביידן, אשר מתקשה להתבסס כקול מעורר תקווה, ומתעקשת להצהיר מעל כל בימה אפשרית שהיא תמשיך במדיניות הלא-פופולרית של הממשל הנוכחי; בצד השני, הנשיא לשעבר והעבריון המורשע דונלד טראמפ, שלמרות העייפות, הגיל וההידרדרות המנטלית הניכרת לעין, עדיין מצליח למצוא קונים למרכולתו הפשיסטית-פופוליסטית.

על פניו, הדמוקרטים יכולים היו להשיג יתרון משמעותי בסקרים ולנהל קמפיין נינוח מעמדת יתרון משמעותית: ההצדחה בין האריס לבין ביידן העיף והמושמן הפיחה חיים מחודשים בקמפיין שרבים ראו כאבוד. אולם, לאחר שבועיים של התלהבות, שבה המפלגה הדמוקרטית לדפוסים המוכרים של קריצה למרכז פוליטי מדומיין שמעולם לא הוכיח את עצמו, תוך ניכור והשמצה של השמאל ושל הצעירים.

אם בתקופת כהונתו של טראמפ דיברו הדמוקרטים בכל הזדמנות על כך שהמפלגה הרפובליקנית מהווה נזק לדמוקרטיה, על הגזענות הבוטה העומדת מאחורי הניסיון להקים חומה על הגבול עם מקסיקו, על מערכת הבריאות הכושלת, על זכויות מיעוטים ועל הפלות – היום אין לכך זכר. במרכז הקמפיין של האריס עומדת ההבטחה "לחזור לשפיות", אך זו כוללת כינון ועידה דו-מפלגתית לבחירת מדיניות והתהדרות בתמיכה של פושעי המלחמה יקרי הרפובליקנים דיק צ'ייני וג'ורג' בוש. בפרסומים רשמיים תוקפת האריס את טראמפ על השתמטותו ממלחמת וייטנאם ועל התנגדותו לה; לועגת לו על שלא הצליח להקים את החומה ומבטיחה לבנות אותה בהצלחה ובמהירות. ההבטחה לכונן מערכת בריאות ממלכתית – שעמדה במוקד העניין במפלגה במהלך כהונתו של טראמפ – נעלמה לחלוטין מהשיח, שלא לדבר על חקיקה פדרלית שתבטיח את הזכות להפלה.

אחרי ארבע שנות נשיאות, מתקשים הדמוקרטים להצביע על הישגים משמעותיים: האינפלציה גואה, זכויות העובדים בקריסה מתמדת, התשתיות מוזנחות, ועונת הוריקנים הרסנית במיוחד הפכה חלקים נרחבים במדינה לעיי חורבות ששיקומם אינו נתמך בידי הממשל הפדרלי. נדמה שבכל תחומי המדיניות, מתעקשים הדמוקרטים להידמות ככל האפשר למפלגה הרפובליקנית שלפני עידן טראמפ. את הבוחרים זה פחות משכנע, ולראייה – במרבית הסקרים לא עלתה התמיכה בהאריס אפילו באחוז אחד מאז תחילת הקמפיין.

תהומות הפשיזם המוצהר

מנגד, גם המפלגה הרפובליקנית ממשיכה להידרדר, ובמקרה שלה מדובר בצלילה חופשית לתהומות הפשיזם המוצהר. למרות שני ניסיונות התנקשות (דווקא מהצד הימני של המפה), ממשל טראמפ ממשיך לחרוש את הארץ לאורכה ולרוחבה. הוא מנצל את הבורות וחוסר האחריות של התקשורת והציבור כדי להפריך שקרים ולהסית נגד מיעוטים. בדיבויי היחיד שקיימו האריס וטראמפ, חזר האחרון והדגיש את השקר שהפריך סגנו המיועד, ג'י דיי ואנס, לפיו מהגרים מהאיטי אוכלים חיות מחמד. שקר זה מתוסף לרשימה ארוכה של שקרים בוטים וחסרי ביסוס שמופצים ללא בוש בידו כל חברי המפלגה הרפובליקנית, החל מחברי הקונגרס השוליים ביותר בטוויטר ועד לטראמפ עצמו.

מתחת לאף של משטרת בן גביר

הסרט "ג'אנין ג'נין" הוקרן בת"א

בשיחה לאחר ההקרנה, הסביר בכרי למה החליט ליצור את הסרט החדש למרות הרדיפה וההסתה שספג בעקבות "ג'נין ג'נין" מ-2002: "היו שתי סיבות עיקריות לעשיית הסרט. הראשונה היא השאיפה להפסקת הכיבוש. אני מאמין שהדרך הטובה ביותר להגיע למישהו היא באמצעות הלב, הרגש. חשבתי לתומי שעדויות של אנשים רגילים, כמוני וכמוכם, שמספרים על הזוועות שחוו בשל הכיבוש יגרמו לאנשים לבכות ולהרגיש, ובכך להרחיב את ההתנגדות לכיבוש. לצערי נמנע מהציבור הישראלי לראות את הסרט 'ג'נין ג'נין' כיוון שאמר שכל מה שנאמר בו הוא שקר. הסיבה השנייה היא ההיסטוריה. רציתי שיידעו מי באמת היה השקרן סביב הרדיפה של 'ג'נין ג'נין'. אם הייתי עובר על האיסור בשתיקה ומרכין ראש בפני ניסיונות ההשתקה של הסרט הראשון, אז מבחינת ההיסטוריה הייתי יוצא השקרן".

אשר לשינויים בעמדות המרואיינים מאז צולמו לסרט הראשון ב-2002, הסביר בכרי: "הם מאמינים יותר בדרך שלהם, לא משנה בני כמה הם. מדובר באנשים שפקחו את עיניהם וראו חייל ורובה וטנק. הם לא יודעים את מה שאני ואתם יודעים על הישראליות". בתשובה לשאלה לגבי מקומה של האמת בקולנוע כיום, הסביר בכרי: "הדבר שהכי פגע בי הוא שאמרו שהעדויות ב'ג'נין ג'נין' (2002) שקריות. אני ראייתי אנשים שהיו בהלם מוחלט, בטרומה שקשה לתאר. אני ראייתי אותם ימים אחדים לאחר הפלישה. לראשונה תיעדתי אזור מלחמה. אני לא רואה איזו סיבה יש לאדם שנמצא בהלם, שהרגע חווה כזאת טראומה, לשקר. כשאתה בהלם אתה לא חושב לשקר. מה שקרה סביב 'ג'נין ג'נין' היה שבתמימותי נגעתי בפרה קדושה שכלל לא הייתי מודע לה – החייל הישראלי והמעמד שיש לו בציבור הישראלי. החייל נתפס כשומר הסף, כשומר היחיד והאולטימטיבי על שלומנו. אבל אני בכלל לא חשבתי על החיילים, חשבתי על הכיבוש ועל האנשים שסובלים ממנו".

דויד מרגלית

עֲבוֹעַ עִיר / בְּעֵרִיכַת לְרִיסָה מִיֵּלֶר

אתה כובש (1970) / איתן קלינסקי

בְּחֶרֶשׁ בְּלוֹי שִׁפָּה
הַנּוֹשֵׁק לְהַר דְּמוּעַ
מְצֻאֲתֵי –
כְּבֹד לְבוֹשׁ מְהוּה
לוֹטֵשׁ בִּי רְפִינוֹ
כּוֹרֵעַ בְּחֶדְלוֹנוֹ
וּבְאֲלֻמוֹתָיו אֹמֵר לִי:
אַתָּה לֹחֵם עַל דְּמוֹקְרַטְיָה
אֲבָל כְּשֶׁאַתָּה חֵלַל כּוֹבֵשׁ
הַדְּמוֹקְרַטְיָה אֵינָה יְכוּלָה
לְבוֹא בְּשַׁעְרֶיהָ!
אַתָּה מְתַמְכֵּר לְמַקְסֵם מְתַלָּהִים
הַפּוֹרֵס לִילְדֵיךָ חַיִּים מְבַתְּרִים
מִכִּי שְׂכוֹל וְכָאֵב מְדַמֵּם.

במציאות של רדיפה והשתקה של אמנים ביקורתיים מצד השלטון, התקיים ביום שני (28.10) אירוע מיוחד במועדון הגדה השמאלית בת"א. מתעניינים רבים הגיעו לצפות בהקרנת סרטו של מוחמד בכרי "מאז שעזבת" (2005). בסרט התיעודי המרגש, מבקר השחקן והבמאי בכרי אצל קיברו של הסופר אמיל חביבי, מראשי המפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י), שהיה במשך שנים מורו הרוחני, ומספר לו על המציאות שנשתנתה מאז מותו ב-1996.

אך אז אירעה תפנית: הבמאי בכרי ונעה לוי, מזכירת סניף חד"ש תל אביב, עלו לבימה והציעו לקהל לצפות בסרטו החדש של בכרי "ג'אנין ג'נין" (בתרגום מילולי: "העובר של ג'נין"), שמשטרת בן גביר מנסה למנוע את הקרנתו, במקום בסרט "מאז שהלכת". ההצעה הועלתה להצבעה, והקהל החליט ברוב גדול לראות את הסרט החדש. בכרי הדגיש בפני הקהל כי הסרט "מאז שהלכת" הוא סרטו האישי ביותר, הבשל ביותר שלו מבחינה אמנותית, וביקש לערוך הצבעה חוזרת. אך למרות דבריו של בכרי, החליט הקהל שוב לצפות ב"ג'אנין ג'נין".

בשנת 2022 אסר בית המשפט להקרין ולהפיץ בישראל את "ג'נין ג'נין" (שיצא לאקרנים עוד ב-2002) בשל תביעת דיבה, והורה להחרים את עותקיו. באוגוסט הוציאה משטרת בן גביר צו סגירה למועדון מק"י בחיפה והזמינה את מזכירת הסניף לחקירה בשל כוונת הסניף להקרין את הסרט החדש. זאת למרות שאין מניעה חוקית להקרנת סרטו זה של בכרי. במקביל לרדיפת סרטו החדש בכרי, עוסקת המשטרה גם ברדיפה ובאיסור הקרנה של סרטו החדש של הבמאי רמי יונס "לוד". לפני כשבועיים, בשל הקרנה מתוכננת של סרט זה, הוציאה המשטרה צו סגירה לתיאטרון אלסראי ביפו והזמינה את מנהל התיאטרון לחקירה.

עדויות נוגעות ללב

הצופים בגדה השמאלית, ששמעו על הרדיפה המשטרתית לגבי הסרט החדש, התרגשו מאוד מההזדמנות לצפות בסרט החדש, שבכמה מובנים ממשיך את "ג'נין ג'נין" (2002). הסרט החדש כולל ראיונות שערך בכרי עם תושבי המחנה, שכמה מהם השתתפו לפני 20 שנה בסרטו הראשון. עדויותיהם של תושבי המחנה קשות ונוגעות ללב. בכרי הגיע למחנה כמה ימים לאחר הפלישה אליו של כוחות הכיבוש ביולי 2023. ההלם, הבהלה והקפי ההרס נוכחים בעדויותיהם של התושבים. בין העדים בסרט – השחקן אחמד טובאסי, המנהל האמנותי של תיאטרון החופש בג'נין. טובאסי, שעדותו מלווה את כל הסרט, מתאר בצורה תיאטרלית את הפחד והאימה ואת מראות ההרס שפקדו את המחנה.

תושב אחר מהמחנה, גבר אילם שהופיע גם בסרט מ-2002, יוצא עם בכרי לסיור בהריסות המחנה. למרות חוסר היכולת שלו לדבר, עולה בידי הגבר לתאר, באמצעות סימנים וקולות בודדים שהוא מצליח להפיק, את חווית הפחד שלו ושל משפחתו מהתקפת הצבא. זכורות במיוחד גם עדויותיהם של כמה תושבי המחנה, אותם ראיין בכרי כילדים לסרט מ-2002. באמצעות עריכה רגישה, חושף בכרי את הכאב והייאוש של האנשים שגדלו בג'נין בצל החורבן שגרמה הפלישה הצבאית ב-2002, וחוו שוב את החורבן בצל הפלישה הנוספת 21 שנה לאחר מכן.

המשך התוכנית לטיהור אתני ברצועה

אתה לא תקרא לשר מחבל". בהמשך היא התקרבה לדוכן הנואמים אך נבלמה בידי סדרני הכנסת.

ח"כ עאידה תומא-סלימאן הוסיפה במהלך הדיון: "הצעת החוק הזו אינה אלא המשך ישיר לטיהור האתני ולרצח העם המתחוללים בעזה. זו המשכיות של תוכנית הרעבה מכוונת ושל מניעת סיוע הומניטרי פושעת בהנהגת ממשלה פושעת... זה לא רק ניסיון למוטט את ארגון אונר"א, שמעסיק 90 אלף עובדים ואחראי לחינוך של 300 אלף תלמידים בעזה, 1,100 תלמידים בירושלים המזרחית ו-40 אלף תלמידים בגדה המערבית – אלא ניסיון לחוק את כל יסודות החיים. יו"ר ועדת החוץ והביטחון עמד כאן והסתיר מכס שברגע שהחוק יאושר, כל התלמידים הללו ייפלטו לרחובות ויוותרו ללא השכלה וללא גישה לטיפול רפואי. מדינת ישראל אינה ערוכה למלא את החלל העצום שייווצר".

מזכ"ל האו"ם, אנטוניו גוטרש התריע ביום אישור חוק אונר"א, האוסר על סוכנות הפליטים הפלסטינית של האו"ם לפעול בישראל, כי לכך "עלולות להיות השלכות הרסניות על הפליטים הפלסטינים בשטח הפלסטיני הכבוש, דבר שאינו מקובל". בהכרזתו הדגיש כי אין אלטרנטיבה לאונר"א, ולכן הוא יביא את העניין לידיעת העצרת הכללית של האו"ם. שר החוץ של האיחוד האירופי ג'וזף בורל הדגיש בתגובתו: "חקיקה זו עומדת בסתירה מוחלטת למשפט הבינלאומי ולעקרונ הבסיסי של האנושיות".

מליאת הכנסת אישרה בשני (28.10) בקריאה שנייה ושלישית את החוק להפסקת הפעילות של סוכנות הפליטים של האו"ם (אונר"א) בישראל. 92 חברי כנסת מהקואליציה והאופוזיציה תמכו בהצעה. התנגדו עשרה - חברי סיעות חד"ש-תע"ל ורע"מ. כדרכם הפחדנית, חברי הכנסת של מפלגת העבודה לא השתתפו בהצבעה.

לפי הצעת החוק של ח"כ בועז ביסמוט (הליכוד), ח"כ שרן השכל (תקווה חדשה), ח"כ אלי דלל (הליכוד) וח"כים נוספים, אונר"א לא תפעיל נציגות, לא תספק שירות ולא תקיים כל פעילות, במישרין או בעקיפין, בשטח הריבוני של מדינת ישראל. בעקבות אישור החוק, תופסק הפעילות של אונר"א במזרח ירושלים וסמכויותיו של הגוף יעברו לאחריותה של ישראל.

ח"כ אחמד טיבי (חד"ש-תע"ל) אמר בדיון במליאה: "מי שתומך בהצעת החוק הזאת הם אלה שלא מכירים בעם הפלסטיני. זה לא חדש שמבקשים פה בכנסת להפסיק את הפעילות של אונר"א. בכנסת ישנו מחבל מורשע ולא סוגרים את הממשלה. הלוואי שהכלל הזה יחול על כל גוף שיש בו מחבל מורשע כמו הממשלה הזאת (הכוונה לשר לביטחון פנים, איתמר בן גביר, ז"ה). אני מגן על הפליטים, אני מגן על הסיוע, ולכן אני נגד החוק הזה. החוק הזה הוא חוק פשיסטי. לא יהיה צורך באונר"א כשיסתיים הכיבוש ותקום מדינה פלסטינית". ח"כ טלי גוטליב צרחה לעברו: "אתה תומך טרור,

שותפות השלום

הפגנות חירום נגד המלחמה

ב"ש - חמישי, 31.10,

19:00 במשכן לאמנויות הבמה

ת"א - שבת, 2.11,

18:00 בכיכר הבימה

חד"ש יפו

אסיפה בהשתתפות

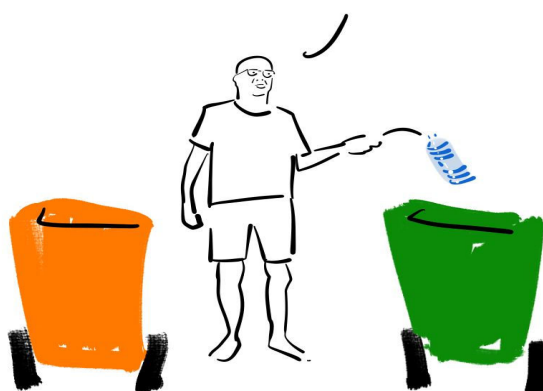
ח"כ יוסף עטאונה

יום רביעי 6.11 | 19:00 | השקמה 3 יפו

השבוע לפי איתי בנימיני

האמנה בידיה יוסף איתן

אמ יוסף איתן איתן איתן.
סדר, איתן, איתן איתן איתן.

zoha.org.il

זו הדרך ברשתות החברתיות

וואטסאפ

טוויטר

פייסבוק

אינסטגרם

טלגרם

